

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 442 /2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

150/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 24-én előterjesztett **panaszát** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a * Rendőrkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. október 24-én elektronikus úton terjesztett elő panaszt, a vele szemben 2016. október 21-én fogantató rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy közúti balesetének helyszínelése során a baleset okozójának bódult állapotát a rendőrök nem ellenőrizték. A panaszos az alábbiakat adta elő az esetről. 2016. október 21-én 15 óra 58 perckor a B. város * csarnok előtt szabályosan parkolt * forgalmi rendszámú járművével. Körülbelül a parkolás előtt 5 perccel szállt ki a panaszos fia, aki bement az uszodába, a panaszos pedig még az autóban maradt. Hirtelen az autó jobb oldalába hátulra (ahonnan a panaszos fia nem sokkal korábban kiszállt) becsapódott 25-30 km/h sebességgel egy szlovák rendszámú kisteherautó. A panaszos autója gazdasági totálkáros lett, a kár nagyságát mintegy 3 millió forintba becsüli. A panaszos azonnal hívta a 112-es telefonszámot és rendőri intézkedést kért. A károkozó a balesetet követően nem azzal volt elfoglalva, hogy kiszálljon az autóból és odamenjen a panaszoshoz. Sőt, mikor a panaszos odament az autójához, még akkor sem akart kiszállni, hanem idegesen a kesztyűtartójában és az anyósülés alatt matatott, majd kiszállt és elment, elvitt valamit. Körülbelül 3 perccel később tért csak vissza a panaszoshoz. A károkozó

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

folyamatosan köpködött, lefelé nézett, zavartan viselkedett. A panaszos elkérte a károkozó járművének papírjait (ha betétlapot kell írni, akkor abból dolgozhasson), amelyeket a károkozó odaadott. Kiderült, hogy a károkozó nem tud magyarul, és jogosítványa sincsen. A károkozó telefonált, ezután megérkezett még két szlovák személy, akik közül az egyik picit beszélt angolul. A panaszos tőle kérdezte meg, hogy az ismerőse ivott-e, vagy drogozott-e. A panaszos jelezte felé, hogy úgy tűnik neki, mintha „be lenne drogozva” a károkozó. Erre a károkozó ismerőse azt válaszolta, hogy igen, lehetséges.

A helyszínen volt egy tanú, aki már korábban lefotózta a károkozó kocsiját, mert egy másik autónak 20 méterrel arrébb szintén nekikoccant. 16 óra 14 perckor, 24 perckor és 30 perckor újra hívta a panaszos a 112-t és egyrészt beszámolt, hogy vélhetően az elkövető be van drogozva, ki kell ezt vizsgálni. Közben a panaszos felhívta a *i Rendőrkapitányságot is először 16 óra 37 perckor, majd még 5 alkalommal, utoljára 18 óra 12 perckor. A panaszos kérte az ügyeletes tisztet (férfi), akinek elmondta a fentieket (bedrogozott károkozó, ki kell vizsgálni). A tiszt azt válaszolta, hogy továbbítja a kollégáinak. Az intézkedő rendőrök („közrendes nő-férfi páros és egy közlekedésis férfi”) annak ellenére nem intézkedtek a panaszos álláspontja szerint bódult állapotban lévő károkozó bódultságának kivizsgálása ügyében, hogy minderről tájékoztatta őket a panaszos. A rendőrnő elé odaköpi a károkozót, de ez sem volt elég gyanús neki. A „közlekedésis” a panaszos kérésére szondáztatta, de azt már akkor jelezte a panaszos, hogy felesleges, mert ez drog, nem alkohol. A „közrendes hölgy” azt magyarázta a panaszosnak, hogy a károkozó pupillája nincs kitágulva, tehát nem drogozott, továbbá egy szlovák férfi segítségével – aki közben érkezett és tolmácsolt – megkérdezte a károkozót, hogy drogozott-e. Azt válaszolta, hogy nem, így a panaszos szerint „megúsza”. A panaszos állítása szerint a rendőr azt mondta neki, hogy „maga fogja kifizetni a vizsgálat költségét, ha mégsem drogozott?”. A „közlekedésis” a panaszost vádolta arrogáns viselkedéssel, és azzal, hogy rágalmazás, ha a panaszos azt állítja, hogy drogozott a sofőr. Azt is mondta a panaszos, hogy idétlenül viselkedik a károkozó, amire azt válaszolta a rendőr, hogy ezzel becsületsértést követ el. A rendőr végül 5.000 forintba büntette a károkozót.

A panaszos megjegyezte továbbá, hogy 18 óra 12 perckor az ügyeletes tiszt már egy nő volt, aki elmondta a panaszosnak, hogy végig ő volt az ügyeletes tiszt, nem tudja, hogy ki állíthatta magáról azt, hogy ő az ügyeletes. A panaszos hangsúlyozta, hogy foglalkozása büntetőügyvéd, számtalan kábítószerrel találkozik munkája során és igen nagy biztonsággal tudja megállapítani, hogy ki áll kábítószer hatása alatt. A büntetést a rendőrök azért szabták ki, mert nem volt a károkozónál jogosítvány. Azaz a panaszos elmondása szerint a jogosítvány nélkül vezető 19 éves szlovák személy, vélhetően bódult állapotban 3 millió forintos kárt okozott a panaszos járművében, és a rendőrök a legalapvetőbb eljárási cselekményt sem végezték el. Ezzel a panaszos elesett attól a lehetőségtől, hogy polgári jogi igényét büntetőeljárás keretében érvényesítse. Mindezt azért, mert a károkozó elismerte felelősségét, és azt mondta magáról, hogy nem drogozott, így pedig a rendőrök szerint nincs mit tenni. A két közrendes rendőr rendkívül magabiztosan viselkedett a panaszos véleménye szerint, de szakmai felkészültségük nagyon alacsony volt (maguk se tagadták). A „közlekedésis” férfi rendőr felkészült volt, de nem óhajtott az esettel foglalkozni onnantól kezdve, hogy a sofőr elismerte a felelősségét. A panaszos kifejezett kérésére sem volt hajlandó a bódultsággal foglalkozni.

2) A panaszos 2016. november 8-án kelt levelében kiegészítette a panaszát azzal, hogy a balesetet okozó jármű 18 nappal a baleset után még mindig ott volt található a helyszínen, ahol a panaszosba ütközött. A járdán parkolt szabálytalanul, így a gyalogos forgalmat is akadályozta.

A panaszos autójáról kiderült, hogy gazdasági totálkáros lett, tehát hiába volt a panaszos vétlen, hiába van cascoja is, hiába ismerte el a károkozó a felelősségét, jelentős összegű kára keletkezett a panaszosnak, amelyet nem fog fedezni a biztosító által kifizetett összeg.

Az autó, amellyel a szlovák férfi nekiment a panaszos járművének nem a sajátja volt. A helyszínen intézkedő rendőrök egyetlen kérdést sem tettek fel a károkozónak, hogy ha nem az övé a jármű, akkor milyen jogviszony alapján van nála az autó, nem kísérelték meg feltárni, hogy az lopott-e.

A panaszos hangsúlyozta, hogy véleménye szerint a panaszában leírt korábban ismertetett tényeknek elengedőnek kellett volna lennie ahhoz, hogy a rendőrök az intézkedést a szabályok szigorú megtartásával folytassák le, és ne azzal legyenek elfoglalva, hogy szemerkélő eső miatt visszaüljenek az autóba.

Abból a tényből, hogy 18 napon keresztül nem vitte el senki a balesetet okozó járművet további következtetéseket lehet levonni a panaszos véleménye szerint, mely szintén abba az irányba mutat, hogy a rendőri intézkedés nem csak a drogos állapot megállapításának elmulasztása miatt volt hiányos, hanem abból a szempontból is, hogy feltehető, hogy a pozsonyi rendszámú gépjármű jogos tulajdonosa nem is tud arról, hogy autójával Magyarországon balesetet okoztak.

A panaszos összegzésként előadta, hogy a nyomozhatóság elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy a sofőr kábítószer hatása alatt volt-e, büntetőeljárást nem indított, amely mulasztás már nem pótolható, így a panaszosnak a bűncselekménnyel okozott kára megtérítése iránti polgári jogi igény előterjesztésére nincs lehetősége.

II.

A Testület a panasz alapos kivizsgálása, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a balesetről készült Eset adatlap elnevezésű dokumentumot. Eszerint a panaszos 2016. október 21-én 15 óra 58 perckor a 112-es telefonszámon kezdeményezett segélyhívást. A * Rendőr-főkapitányságra tett bejelentést, miszerint M. körúton a szlovák * rendszámú gépjármű nekiment (letarolta), a bejelentő gépjárművével együtt forgalmi akadályt képeztek, személyi sérülés nem volt, üzemanyag nem folyt, a panaszos rendőri intézkedést kért. A panaszos későbbi bejelentése során elmondta, hogy kint vannak a rendőrök, helyszínelnek. Azért telefonált újra, mert szeretné, ha nyoma lenne annak, hogy véleménye szerint a vétkes sofőr kábítószer fogyasztott. A helyszínelő rendőrök azt mondták, hogy „majd ők eldöntik, hogy viszik-e pisíltetni a vétkes sofőrt”. Ez rendkívüli módon felháborította a panaszoszt, és megadta a telefonos elérhetőségét.

Az adatlap azzal zárul, hogy * 122 jelentette, hogy a fenti címen megjelentek, ott a felek a járőrök jelenlétében megegyeztek, EU kárbejelentő lapot kitöltöttek, az okozó 5.000 forint helyszíni bírságot kapott.

Azonos szöveggel több bejelentés is érkezett, melyeket a rendőrség csatoltan megküldött a Testületnek.

2) T. F. r. őrmester és G. E. r. törzsőrmester anyagi káros közúti közlekedési balesetről szóló jelentésében rögzítik a baleset feltételezett okozójának adatait, a balesetet rövid leírását és a baleset helyszínére és körülményire vonatkozó adatokat.

A jelentés szerint szolgálatuk teljesítése során 2016. október 21-én 17 óra 30 perckor a Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) utasítására jelentek meg a M. körút *. szám alatt, mivel onnan anyagi káros közúti közlekedési balesetről tettek bejelentést.

A helyszínen a bejelentő fogadta a rendőröket, és elmondta, hogy szabályos parkolás közben lett figyelmes arra, hogy egy szlovák rendszámú gépkocsi hátulról nekiütközik a gépjármű jobb oldalának.

A károkozó kiszállt a gépjárműből sérülésmentesen, majd felvette a kapcsolatot a panaszossal.

A helyszínen intézkedés alá vonták a károkozót, aki magát hitelt érdemlően a * számú okmánnyal igazolta, személyazonossága megállapítást nyert. Ezt követően elmondta, hogy a felelősséget a balesetért elismeri, hajlandó volt a panaszossal európai kárbejelentő lapon megegyezni. A károkozóra 5.000 forintos helyszíni bírságot szabtak ki.

A panaszos elmondta a rendőröknek, hogy a kárbejelentőn megegyezik a baleset okozójával.

A panaszos állítása szerint a baleset okozója drog hatása alatt állt, ezért vele szemben ruházat-, csomag-, és gépjármű-átvizsgálást foganatosítottak az intézkedő rendőrök, melynek során kábítószer gyanús anyagot, illetve kábítószer fogyasztáshoz használható eszközt nem találtak. Viselkedése, kommunikációja, pupillája nem utalt arra, hogy kábítószer által befolyásolt állapotban lett volna, ami indokoltá tette volna a személy mintavételre történő előállítását. A baleset okozójával szemben Spira tesztet alkalmaztak, mely negatív eredményt mutatott.

A rendőrök külön megjegyezték, hogy az intézkedésük során a panaszos végig arrogánsan, kioktatóan kommunikált irányukban.

A jelentésben szereplő személyek, illetve gépjárművek körözési rendszerben nem szerepeltek.

A balesetben részes feleknek a rendőrök igazolást adtak ki, továbbá a jogi felvilágosítást megadták részükre.

3) Dr. B. I. J. r. főhadnagy 2016. december 7-én készített feljegyzésében előadja, hogy 2016. december 6-án telefonon meghallgatta az intézkedő rendőröket. Az intézkedő rendőrök egybehangzóan elmondták, hogy a közúti közlekedési balesetben részes mindkét felet és gépjárművet az intézkedés helyszínén ellenőrizték a körözési nyilvántartási rendszerben. Azt nem tudták megmondani, hogy EDR WAP Prio rendszerben, vagy a TIK ügyeletesen keresztül ellenőrizték. Ezen ellentmondás feloldására azért volt szükség, mivel a Robotzsaru Neo Integrált Ügyviteli és Ügyfeldolgozó Rendszer rendelkezésre álló adatai alapján nem állapítható meg, hogy a körözési nyilvántartásban a helyszínen ellenőrizve lettek (időpontként a helyszíni intézkedést követő időpont szerepel a rendszerben). Azonban G. E. r. törzsőrmester 2016. október 21-én történt beszámolójában a Robotzsaru rendszer 17 óra 41 perckor és 17 óra 42 perckor két darab jármű körözési nyilvántartási rendszerben történő ellenőrzését rögzíti, melyek a 01000-k-2016/187814. számú küldési napló adatai alapján egyértelműen a helyszíni intézkedés időpontjára esnek.

Meghallgatásuk során az intézkedő járőrök újra megerősítették, hogy az intézkedés alá vont személy nem volt kábítószer, vagy más bódító hatású anyag befolyása alatt, semmilyen körülmény nem utalt erre.

Elmondták továbbá, hogy T. R. r. főtörzsőrmester volt még kint a helyszínen, mivel a szolgálatparancsnokon keresztül T. F. r. őrmester és G. E. r. törzsőrmester szakmai segítséget kért az intézkedés lefolytatásához. A főtörzsőrmester nem vette át az intézkedést, valamint nem is vett részt ténylegesen abban.

4) O. B. r. őrnagy a parancsnoki kivizsgálás című dokumentumban az alábbi megállapításokat tette a rendelkezésre álló dokumentumok, valamint G. E. r. törzsőrmester és T. F. őrmester telefonon történő meghallgatása alapján.

Az őrnagy a tényállást az alábbiakban összegzi. 2016. október 21-én 17 óra 30 perckor a * Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Járórszolgálati Alosztály állományába tartozó T. F. r. őrmester és G. E. r. törzsőrmester a TIK utasítására megjelentek az M. körút *. szám alatti helyen, mivel onnan anyagi káros közúti közlekedési balesetről érkezett bejelentés. A helyszínen a rendőrök intézkedés alá vonták a balesetben részes panaszt, aki az * forgalmi rendszámú személygépkocsival szabályosan parkolt és N. J. szlovák állampolgárt, aki * forgalmi rendszámú járművel közlekedett. A rendőri intézkedés során, a balesetben részes feleket a rendőrök igazoltatták, valamint meghallgatták, illetve ellenőrizték a járművek forgalmi engedélyét és nevezettek forgalmi engedélyét. Ezt követően a járművek vezetői, illetve a járműveket ellenőrizték a körözési nyilvántartásban. A megállapítás szerint az adatok körözésben nem szerepeltek. A panaszos jelezte az intézkedő rendőrök felé, hogy a másik fél drog hatása alatt áll és további intézkedést kért. A rendőrök a * forgalmi rendszámú járművet átvizsgálták, valamint a károkozóval szemben ruházat és csomagátvizsgálást hajtottak végre, melynek során kábítószer fogyasztásra, birtoklásra alkalmas eszközt és körülményt nem észleltek. A károkozó az intézkedés során nem produkált olyan tüneteket, amelyek bármilyen kábítószer, tudatmódosító szer használatát feltételezte volna. A rendőrök spirateszt segítségével légalkohol ellenőrzést hajtottak végre a járművezetőkkel szemben, mely mindkét esetben negatív eredményt mutatott. A fentiek alapján személyes szabadságot korlátozó rendőri intézkedésre nem került sor.

A helyszínen a károkozó a balesetért felelősségét elismerte, ezért európai kárbejelentő lap kitöltésében egyeztek meg a részes felek. A károkozóval szemben a rendőrök az elkövetett szabálysértés miatt 5.000 forintos helyszíni bírságot szabtak ki.

A rendőrök a helyszínről történő bevonulást követően a balesetről rendőri jelentést készítettek.

A rendőri jelentés tartalma szerint megállapítható, hogy a panaszos a rendőri intézkedés során arrogánsan, kioktatóan kommunikált.

Ezek alapján az őrnagy az alábbi megállapításokat tette. A rendelkezésre álló adatok alapján az intézkedő rendőrök a közlekedési balesetek és közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól 60/2010 (OT. 34.) ORFK utasításban foglaltaknak megfelelően hajtották végre az intézkedést. Az igazoltatást a rendőrségről szóló 1994. évi. XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján és a rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22) BM rendelet 25. § szerint hajtották végre. Az igazoltatás során károkozó járművét, csomagját és ruházatát az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján vizsgálták át a rendőrök. A baleset helyszínén történő eljárásukat összességében az Rtv. 44. §-ának figyelembevételével folytatták le.

Az intézkedés alá vontak és járműveik vonatkozásában a rendőri korrupciós cselekmények megelőzésével és visszaszorításával kapcsolatos feladatokról szóló 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás 21. pontjában meghatározottak szerint a rendőrök lekérdezést hajtottak végre a körözési rendszerben.

A rendőri intézkedést a rendőrök az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján hajtották végre, figyelemmel az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésére.

A fentiek alapján az őrnagy megállapította, hogy a közlekedési balesettel kapcsolatban végrehajtott rendőri intézkedés jogszerű, szakszerű, szükséges és arányos volt. A rendelkezésre álló adatok alapján a rendőrök a vonatkozó jogszabályok, belső közjogi szervezetszabályozó eszközök figyelembevételével jártak el. Véleménye szerint a rendőrök részéről jogsértés, mulasztás nem állapítható meg, őket fegyelmi felelősség nem terheli.

III.

2017. június 12-én 11 óra 40 perc magasságában a Testület tanácsadója telefonon felvette a kapcsolatot B. Á. P.-rel, akit a panaszos a baleset szemtanújaként jelölt meg, és telefonos elérhetőségét a Testületnek megadta.

A tanácsadó kérdésére a szemtanú elmondta, hogy valóban látta a balesetet, és a rendőri intézkedés foganatosításánál jelen volt, bár annak végét nem várta meg.

A szemtanú nem rendelkezik tapasztalattal kábítószer hatása alatt álló személyek magatartásával kapcsolatban, de véleménye szerint a baleset okozójának zavart viselkedése nem kábítószeres befolyásoltságra volt visszavezethető, hanem arra, hogy a baleset okozásakor nem volt nála vezetői engedély, és kellemetlenül érezte magát amiatt, hogy ebből kifolyólag a rendőröknek magyarázkodnia kellett.

A szemtanú elmondta a tanácsadó kérdésére, hogy a baleset okozója valóban elhagyta a helyszínt a baleset okozását követően, de nincs tudomása arról, hogy bármilyen tárgyat magával vitt volna, azt látta, hogy az ütközés után az egyetem (a * Egyetem mellett történt a baleset) előtt álló ismerőseihez odament, és velük beszélt. Arról nincs tudomása, hogy a panaszos megemlítette-e a rendőröknek azt, hogy a baleset okozója bármilyen tárgyat kivett volna a gépjárműből, annak ellenére, hogy az intézkedésnél egy ideig jelen volt.

A szemtanú a helyszínen maradt, a rendőrök rendelkezésére állt, további bizonyítás azonban nem tűnt szükségesnek, mivel a baleset megítélése teljesen egyértelmű volt, a baleset okozója azonnal elismerte a felelősségét.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.**

1) A Testület vizsgálata tárgyává tette a rendőrség intézkedési kötelezettségét.

a) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek fennállt-e az intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadványban a panaszos arról számolt be, hogy a 112-es segélyhívó telefonszámon ő tett bejelentést anyagi káros közúti közlekedési baleset miatt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat

az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A 60/2010. (OT. 34.) ORFK utasítás a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól 8. pontja szerint a bejelentést követően a) a rendelkezésre álló adatok mérlegelése alapján azonnal intézkedni kell az intézkedésre jogosult rendőr vagy – indokolt esetben – helyszínbiztosító rendőr helyszínre küldésére;

Valamennyi rendőrségi irat – a panaszos előadásával egyezően – egységesen arról számolt be, hogy arról érkezett bejelentés, hogy a * körútján anyagi káros közúti közlekedési baleset történt: a bejelentő autójába szabályos parkolási pozíciója ellenére hátulról beleütközött egy szlovák rendszámú gépjármű. Ezek alapján megállapítható, hogy jogsértés elkövetésének –rendőri intézkedéshez szükséges mértékű– gyanúja merült fel, amelyet - a bejelentésre tekintettel - a rendőrségnek kötelessége ellenőrizni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ami által a rendőrnek intézkedési kötelezettsége keletkezett. A Testület kimondta tehát, hogy a rendőr kellő jogalap birtokában járt el, és foganatosított intézkedést, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A Testület ezután azt vizsgálta, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének mennyiben, és hogyan tett eleget.

A panaszos előadása szerint az intézkedő rendőrök nem megfelelően jártak el, sérelmesnek tartotta, hogy többszöri felhívása, és kérése ellenére az intézkedő rendőrök nem állították elő a baleset okozóját mintavétel elvégzésének céljából, mivel véleménye szerint a baleset okozója kábítószer hatása alatt állt.

A rendőri álláspont szerint az intézkedő rendőrök megfelelően jártak el, hiányosság az intézkedéssel kapcsolatban nem merült fel. Mindezt a rendőri jelentésekre alapozták, melyek szerint az intézkedő rendőrök a panaszos kérésének eleget téve a baleset okozójával szemben ruházat-, csomag- és gépjármű-átvizsgálást foganatosítottak, melynek során semmilyen kábítószer- és kábítószer-anyagot, illetve kábítószer fogyasztáshoz használható eszközt nem találtak. Továbbá nem tartották indokoltnak a mintavételre előállítást amiatt sem, hogy a baleset okozójának kommunikációja, viselkedése nem utalt arra, hogy bármilyen kábítószer hatása alatt állna, és pupillái sem voltak kitágulva. Az intézkedő rendőrök továbbá az alkoholos befolyásoltság érdekében Spira tesztet alkalmaztak, mely negatív eredményt mutatott a balesetet okozó személy vonatkozásában.

A Testület az Rtv. fente hivatkozott szakaszai mellett hivatkozik a Szolg. Szab. 11. § (1) bekezdésére, mely szerint a helyszínt biztosító rendőr a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, valamint más ok miatt segítségre szorulanak, b) a

szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, a tanúkat visszatartja, az eseményben érintetteket, az eseményt észlelőket feltartóztatja, c) az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja, d) a helyszínt körülhatárolja, eredeti állapotában megőrzi, e) megállapítja és megfigyeli, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, miben változtatták meg, ha igen, ki és miért, f) a közrendet zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszünteti, g) az eseményt szolgálati előjárójának azonnal jelenti, h) feljegyezi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították el, i) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíti, valamint j) a helyszíntre megérkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.

Az Rtv. 12. § (1) bekezdése szerint közlekedési baleset helyszínén a rendőr a hatáskörébe nem tartozó ügyekben a helyszín megtekintése vagy a szemle lefolytatása érdekében a rendőrség ügyeletesét értesíti. A baleseti helyszínelő kéréséig a rendőr gondoskodik az elsődleges intézkedések megtételére - különös tekintettel az elsősegélynyújtásra, értesítés adásra, helyszínbiztosításra, tanúkutatásra, adatgyűjtésre, kárelhárításra, a forgalom folyamatosságának biztosítására -, a kérését követően segíti a baleseti helyszínelő munkáját, elvégzi a rábízott feladatokat, különös tekintettel a forgalomirányításra, valamint a helyszínfelmérésre.

A 32/2014. (VIII. 29.) ORFK utasítás a bódító hatású szertől befolyásolt állapotú járművezetőkkel, valamint a kábítószerrel összefüggő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyekkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről 3. pontja határozza meg a biológiai mintavételt megalapozó körülményeket, eszerint: a rendőri intézkedés során okkal feltételezhető az intézkedés alá vont személy kábítószer-fogyasztása, ha a) az intézkedés alá vont személyen a kábítószer okozta bódult állapotra jellemző testi és pszichikai tünetek észlelhetők; b) az intézkedés alá vont személyen az egyes kábítószeres fogyasztása okozta jellemző elvonási tünetek észlelhetők, vagy c) az intézkedés alá vont személy kimutatható időn belüli kábítószer-fogyasztásról nyilatkozik.

A 4. pont szerint a kábítószer-fogyasztás gyanúját erősíti, ha a 3. pontban foglaltakon túlmenően: a) az intézkedés alá vont személynél vagy közvetlen környezetében kábítószer gyanúját keltő anyag vagy b) az intézkedés alá vont személynél vagy közvetlen környezetében az egyes kábítószeres élvezetéhez használatos eszköz, tárgy fedezhető fel.

Az ORFK utasítás rögzíti továbbá, hogy: 7. A járművezető bódult állapotának gyanújára utal, ha: a) a járművezető ittasság ellenőrzésének eredménye negatív, és olyan testi és pszichikai tünetek észlelhetők, amelyekből a bódult állapotra lehet következtetni, vagy b) az ittasság ellenőrzés pozitív eredménye mellett olyan testi és pszichikai tünetek észlelhetők, amelyek a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való kizárólagos jelenléte esetére nem jellemzőek, vagy a mért alkohol-koncentrációval nincsenek összhangban. 8. A bódult állapot gyanúját erősíti, ha a 7. pontban foglaltakon túl a járművezető bódító hatású szernek a vezetést megelőző 24 órán belüli fogyasztásáról nyilatkozik.

A 9. pont szerint a tapasztaltakat összességükben kell megítélni. Mivel egyes testi és pszichikai tünetek előidézésére egyéb állapotok (fáradtság, betegség) is alkalmasak, illetve egyéb testi jelnek oka lehet a felelősségre vonást meg nem alapozó beavatkozás (egészségügyi kezelés) is, ezért az intézkedés alá vont személyt mindezekre vonatkozóan nyilatkoztatni kell.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök kötelessége, hogy összességében értékeljék az ORFK utasítás által meghatározott körülményeket, melyeket jelentésük szerint figyelembe vettek annak érdekében, hogy a mintavétel elvégzésének szükségességét eldöntsék. Az intézkedő rendőrök jelentése szerint testi, pszichikai tünetek illetve elvonási tünetek nem voltak észlelhetők a baleset okozójánál, és a panaszos előadása szerint a rendőrök által feltett kérdésre – hogy a baleset okozója fogyasztott-e bármilyen kábítószerrel – a baleset okozója nemleges választ adott. Az ORFK utasítás 9. pontja az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, azaz az utasítás

által felsorolt körülményeket a rendőr saját belátása szerint értékelheti, és ez alapján dönt a mintavétel céljából való előállítás szükségességéről. Megállapítható továbbá, hogy Az ORFK utasítás 7. pontjának rendelkezései alapján a panaszos által panaszában többször feleslegesnek titulált szondázást a rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően alkalmazták.

A panaszosi beadvány és a rendőrségi iratok egybehangzóan előadják, hogy a panaszos többször is felhívta a rendőrök figyelmét, hogy véleménye szerint a baleset okozója kábítószer hatása alatt áll. A panaszos a beadványában előadta továbbá, hogy a baleset bekövetkezte után a baleset okozója nem vette fel azonnal a kapcsolatot a panaszossal, hanem elkezdett a kesztyűtartóban és az ülés alatt keresni valamit, amelyet később elvitt magával, és csak 2-3 perccel később tért vissza, mikor már nem volt nála a korábban elvitt tárgy. A panaszos a beadványának kiegészítésében már azt adta elő, hogy a rendőröket a fent ismertetett történetekről külön tájékoztatta is.

A panaszos által beadványában megjelölt szemtanúval történt kapcsolatfelvétel során kiderült, hogy a baleset okozója az ütközés után valóban kiszállt a gépjárműből, de nem ismeretlen helyre távozott, hanem a * Egyetem mellett tartózkodó ismerőseihez ment, és később onnan tért vissza a baleset helyszínére. A szemtanú elmondta továbbá, hogy nem észlelte, hogy a baleset okozója bármilyen tárgyat, vagy csomagot kivett az autóból. A szemtanú a rendőri intézkedésnél egy ideig jelen volt, de nem emlékszik arra, hogy a panaszos említette volna a rendőröknek azt, hogy a baleset okozója a gépjárműből kivett és magával vitt bármilyen tárgyat. A rendőri tényelődást erősíti a szemtanúnak azon megnyilvánulása, mely szerint a baleset okozója nem volt kábítószeres befolyásoltság alatt, csupán zavarban volt a rendőri intézkedés miatt.

Annak eldöntése, hogy a panaszos értesítette-e a rendőröket arról, hogy azt észlelte, hogy a baleset okozója bármilyen tárgyat magával vitt a gépjárművéből, illetve az, hogy ez a megjegyzése mennyivel növelte az intézkedő rendőrök gyanúját – azzal kapcsolatban, hogy a baleset okozója fogyasztott-e bármilyen kábítószer – a Testület által lefolytatható bizonyítás körén kívül esik, mivel az adott helyzetben az intézkedő rendőr körültekintő értékelésére van bízva.

Mindezekre tekintettel a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy a mintavétel foganatosításának elmaradása nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, mivel nem merült fel olyan körülmény, amely indokoltá tette volna a rendőri mérlegelés körébe tartozó mintavétel elvégzését.

c) A Testület továbbvizsgálta az intézkedési kötelezettség teljesítésének módját, a többi panaszelem tekintetében.

A panaszos 2016. november 8-án aláírásával megerősítette az általa korábban - 2016. október 24-én - előterjesztett panaszt. Ebben a beadványban a panaszos előadta, hogy a balesetet okozó gépjármű 18 nappal a baleset után is ott található a helyszínen, ahol nekiütközött a panaszos autójának. Ebből a tényből a panaszos arra következtetett, hogy a balesetet okozó gépjármű (amely nem a balesetet okozó tulajdonában állt) lopott lehetett. A panaszos véleménye szerint az intézkedő rendőrök annak ellenére, hogy tudták, hogy nem a baleset okozójának tulajdonában állt a gépjármű, nem tettek fel az elkövetőnek kérdéseket azzal kapcsolatban, hogy milyen jogviszony alapján van a baleset okozójánál az autó, nem kísérelték meg feltárni, hogy lopott-e.

A 60/2010 (OT. 34.) ORFK utasítás 104. pontja szerint a baleset helyszínén intézkedő rendőr – az ügyeletek szükség szerinti közreműködésével – ellenőrizni köteles, hogy a balesetben részes járművek és személyek, valamint a tanúk körözés hatálya alatt állnak-e, a járművet kivonták-e a forgalomból, valamint azt, hogy az intézkedéssel érintett járművezető áll-e járművezetéstől (kategóriára- vagy járműfajta vonatkozó) eltiltás hatálya alatt.

A 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás 21. pontja szerint a közrendvédelmi, a közlekedésrendészeti és a határrendészeti szolgálatot ellátóknak igazoltatás során saját kezdeményezésre az EDR rádiójával az EDR Prio rendszer alkalmazásával vagy a TIK-en vagy az egyéb rendőri szervek ügyeleti szolgálatán keresztül minden esetben ellenőrizniük kell, hogy az intézkedés alá vont szerepel-e a körözési nyilvántartásban. Az intézkedés megkezdését, helyszínét, valamint befejezésének tényét haladéktalanul jelenteni kell a TIK-nek vagy az egyéb rendőri szervek ügyeleti szolgálatának. Amennyiben a jelentés az intézkedést veszélyezteti vagy a késedelem veszéllyel jár, azok elhárulását követően kell a jelentést megtenni.

Dr. B. I. J. r. főhadnagy 2016. december 7-én készített feljegyzésében előadja, hogy 2016. december 6-án telefonon meghallgatta az intézkedő rendőröket. Az intézkedő rendőrök egybehangzóan elmondták, hogy a közúti közlekedési balesetben részes mindkét felet és gépjárművet az intézkedés helyszínén ellenőrizték a körözési nyilvántartási rendszerben. Azt nem tudták megmondani, hogy EDR WAP Prio rendszerben, vagy a BRFK TIK ügyeletésén keresztül ellenőrizték. Ezen ellentmondás feloldására azért volt szükség, mivel a Robotzsaru Neo Integrált Ügyviteli és Ügyfeldolgozó Rendszer rendelkezésre álló adatai alapján nem állapítható meg, hogy a körözési nyilvántartásban a helyszínen ellenőrizve lettek (időpontként a helyszíni intézkedést követő időpont szerepel a rendszerben). Azonban G. E. r. törzsőrmester 2016. október 21-én történt beszámolójában a Robotzsaru rendszer 17 óra 41 perckor és 17 óra 42 perckor két darab jármű körözési nyilvántartási rendszerben történő ellenőrzését rögzíti, melyek a * számú küldési napló adatai alapján egyértelműen a helyszíni intézkedés időpontjára esnek.

A Testület a fentiek alapján elfogadja a rendőri állítást abban a tekintetben, hogy a rendőrök ellenőrizték a gépjárművet a körözési nyilvántartásban.

A Testület a fentiekre tekintettel, a rendőrség állítását elfogadva úgy foglal állást, hogy a körözési nyilvántartásban való ellenőrzés tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült.

d) A Testület megjegyzi, hogy a rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott iratokban következtetlenség figyelhető meg a balesettel kapcsolatos intézkedések pontos időpontját illetően. A panaszos által a rendőrségre tett bejelentés szerint - amelyet az Eset adatlap című rendőrségi dokumentum tartalmaz - a rendőrök már 16 óra 30 perckor kint voltak a helyszínen és helyszíneltek, azonban a baleset napján készült Jelentés anyagi káros közúti közlekedési balesetről című dokumentum szerint az intézkedő rendőrök csak 17 óra 30 perckor jelentek meg a helyszínen. Eszerint a jelentés szerint a baleset 17 óra 00 perc körül történt, azonban az Eset adatlap szerint a panaszos már 15 óra 58 perckor megtette az első bejelentését a 112-es telefonszámon. A Testület mindezek alapján megállapítja, hogy a rendőrségi dokumentáció pontatlansága, illetve hibás volta megakadályozhatja a panaszost a jogérvényesítésében, ezáltal sérti a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

A Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga csekély mértékben sérült a rendőrségi dokumentáció hibás elkészítésének tekintetében.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőri intézkedést jogszerűen és indokoltan fogantatosították a rendőrök. A mintavétel fogantatosításának elmaradása nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, mivel nem merült fel olyan körülmény, amely indokoltá tette volna a rendőri mérlegelés körébe tartozó mintavétel elvégzését. A balesetet okozó gépjármű körözési nyilvántartási rendszerben való ellenőrzésének

vonatkozásában panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült, azonban csekély mértékben sértette a panaszosnak ezt a jogát az, hogy a rendőrség a dokumentációt nem megfelelően készítette el, amellyel a panaszost jogérvényesítésében a későbbiek során akadályozhatja.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET